בס"ד

Michlalah Jerusalem College
Quality in Torah, Academia and Education

מכללה ירושלים ע"ר
איכות תורנית-אקדמית-חינוכית

סילבוס לקורס: גישות חשיבה, 60002.2.2

שם המרצה: כהן אסנת

סוג הקורס : שיעור

שנת הלימודים: תש"פ , הקורס נלמד בסמסטר ב

מספר השעות ונקודות זכות: 1 ש"ש, 2 נ.ז.

שנת הלימוד בתכנית: א

דרישות קדם: אין

מטרות / תוצרי למידה:

- הסטודנטית תתוודע למושגים מרכזיים בהוראה חשיבה: שפת החשיבה, למידה משמעותית, הוראה בתרבות של חשיבה, פיתוח חשיבה מסדר גבוה, חינוך להבנה, ביצועי הבנה, קונסטרוקטיביזם, נטיות חשיבה, סגנונות למידה וחשיבה ותארגן את המושגים ב"מפת חשיבה".
- הסטודנטית תכיר דרכי הוראה מגישות "קורט חשיבה" (אדוארד דה בונו), "מיזוג" (רוברט סווארץ, סנדרה פארקס), מימדי הלמידה (רוברט מארזנו), הוראה גלויה (ג'ון הטי) והוראה קשובה (ירון שור) ותבחן את האופן בו כלים מגישות אלו מטפחים חשיבה בשיעור ומובילים ללמידה משמעותית ולהבניית הידע.
- הסטודנטית תאבחן את עצמה במודל אחד העוסק בסגנונות למידה וחשיבה (MBTI) ותעסוק במשמעות המודל בהקשרים לימודיים וחברתיים.

תיאור הקורס: הקורס יעסוק פיתוח תפיסת עולם הנוגעת להוראה בתרבות של חשיבה ולתפקידו של המורה כמנחה חשיבה. עיקרו של הקורס היכרות עם דרכי הוראה המתמקדות בפיתוח החשיבה של התלמיד בשיעור ויישומם של דרכי הוראה אלו בתכנים לימודיים שונים. לקראת סוף השנה נעסוק ב"סגנונות למידה וחשיבה" ובמשמעותם מבחינה אישית, לימודית וחברתית.

התוכן הניתן מידי שבוע, מטלות וחומרי קריאה:

מס'	נושא, מטלות וחומר קריאה
1	הוראה ולמידה משמעותית. הכרות עם הכלי: "חיבורים, אתגר, מושגים, שינויים".
2	תבניות, הרגלים ודפוסי חשיבה. הכרות עם הכלים "חא"ב" ו"מניפת קונספטים" מתוך שיטת "קורט חשיבה"
3	קונסטרוקטיביזם, אמנות ההוראה הקשובה
4	מודל "מימדי הלמידה": גישות ותחושות חיוביות ללמידה, כלים לרכישת הידע והטמעתו.
5	נטיות חשיבה וגישת ה"מיזוג", מבנה שיעור מיזוג, השוואה בגישת המיזוג
6	חינוך להבנה וביצועי הבנה
7	חשיבה גלויה. הצגת כלים מגוונים על ידי משתתפות הקורס
8	פיתוח חשיבה מסדר גבוה. מפות חשיבה
9	סגנונות למידה וחשיבה

חובות הסטודנט בקורס: הצגת כלי חשיבה בפני הכיתה, זיהוי סגנון הלמידה האישי והצגתו למליאה. בניית מפת חשיבה בנושא "פיתוח חשיבה מסדר גבוה", הגשת טבלה מארגנת של הכלים שילמדו במהלך הקורס, יישום – הצעה להוראת תוכן לימודי בשתי דרכים שונות.

אופן ההערכה - הרכב הציון

מרכיב	אחוז	ציון מינימלי למרכיב
תרגילים	100%	

רשימה ביבליוגרפית:

- אזולאי שמעון תשעה עקרונות פדגוגיים להוראה משמעותית, מכון ברנקו וייס 2015 http://brancoweiss.org.il/816/170.htm
- ברוקס ז'קלין ומרטין "בחיפוש אחר הבנה – לקראת הוראה קונסטרוקטיביסטית" מכון ברנקו וייס 1997
- דה בונו אדוארד, הצורך בחשיבה יצירתית בתוך "יצירתיות רצינית" מכון ברנקו וייס 1995
- http://brancoweiss.org.il/wp-content/uploads/2017/08/%D7%99%D7%A6%D7%99%D7%A8%D7%AA%D7%99%D7%95%D7%AA-%D7%A8%D7%A6%D7%99%D7%A0%D7%99%D7%AA-%D7%97%D7%9C%D7%A7-%D7%A8%D7%90%D7%A9%D7%95%D7%9F.pdf
- יורם למידה משמעותית: מה אפשר לעשות? המאמר פורסם במגזין האינטרנט של מכון אבני ראשה "אבני דרך", 2014 http://yoramharpaz.com/articles/teaching-and-learning/meaningful_learning
- הרפז יורם, חינוך החשיבה: מיומנויות, נטיות, הבנה המאמר התפרסם ב: דוד גורדון עורך, מקצועות לימוד במבחן: חלופות להוראה הקונבנציונלית בבית הספר, 2006 ,מכון ון * ליר בירושלים, הוצאת הקיבוץ המאוחד https://yoramharpaz.com/pubs/thinking/thinking_education_understanding.pdf
- דה בונו אדוארד, פיתוח החשיבה באמצעות כלים, בתוך חינוך החשיבה, מכון ברנקו וייס 1997 -http://brancoweiss.org.il/wp content/uploads/2016/07/ALON9b.pdf
- דן, ונר, יוגב, יניב, יפה, מילגרום, שטסל, שרון, "מיזוג החשיבה בלמידה – מבואות ומערכי שיעורים לדוגמא" , מכון ברנקו וייס 2001
- ויגינס גרנט ומקטאי ג'יי, הבנה בכוונה: תכנון שיעורים עתירי הבנה. מכון ברנקו וייס 2013
- זהר ענת (עורכת) להפוך את החשיבה לגלויה, בתוך: חינוך לחשיבה, לקט מאמרים מתוך Educational Leadership, משרד החינוך 2009 http://meyda.education.gov.il/files/Mazkirut_Pedagogit/AgafPituachPedagogi/Educational_Leadership.pdf
- טישמן שרי, פרקינס דיוויד, ג'יי איילין , ידע מסדר גבוה – מתוך הספר "הכיתה החושבת" מכון ברנקו וייס 1996 http://brancoweiss.org.il/wp-content/uploads/2016/06/%D7%94%D7%9B%D7%AA%D7%94-%D7%94%D7%97%D7%95%D7%A9%D7%91%D7%AA-%D7%A4%D7%A8%D7%A7-10.pdf
- יועד צופיה ועמיתים, אסטרטגיות חשיבה מסדר גבוה, משרד החינוך המזכירות הפדגוגית האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים 2009 http://meyda.education.gov.il/files/Tochniyot_Limudim/Portal/EstrategyotChashiva.pdf
- מראזאנו רוברט, "ממדי הלמידה " , מכון ברנקו וייס 1998
- מראזאנו רוברט ועמיתים , "ממדי החשיבה – מסגרת לתוכנית לימודים והוראה" , מכון ברנקו וייס 2002
- פרקינס דיוויד וסווארץ רוברט, תשעת היסודות של החינוך לחשיבה בתוך נופי החשיבה, אסופת מאמרים בחשיבה מכון ברנקו וייס 2000 פרק 1 - http://www.brancoweiss.org.il/816/132.htm
- פרקינס דיוויד, מהי הבנה? בתוך סטון ויסקי מרתה, הוראה לשם הבנה. מכון ברנקו וייס ומשרד החינוך 2004 https://brancoweiss.org.il/wp-content/uploads/2016/06/tfu-chapter2-page-33-56.pdf
- שור ירון, אמנות ההוראה הקשובה, מסע לימודי דיאלוגי המקדם הבנה, מכון מופ"ת 2019
- שרון דליה (עורכת) מיזוג החשיבה בלמידה, מבואות ומערכי שיעורים לדוגמא. מכון ברנקו וייס ומשרד החינוך 2001 http://brancoweiss.org.il/wp-content/uploads/2015/09/mizug1-openning.pdf

טל: 02-6750911 פקס: 02-6750917 www.michlalah.edu info@michlalah.edu
ת.ד 16078 ירושלים, ישראל 9116002 | P.O.Box 16078 Jerusalem, Israel 9116002